

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ**

ВИРОБНИЧА (АСИСТЕНТСЬКА) ПРАКТИКА АСПІРАНТА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

з організації та проведення виробничої (асистентської) практики для
здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD)
спеціальності А1 Освітні науки
Ізмаїльського державного гуманітарного університету

Укладачі:

Звєкова В.К. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри загальної педагогіки і спеціальної освіти Ізмаїльського державного гуманітарного університету

Романюк Д.Х. – здобувачка вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти PhD 3 курсу

Рецензенти:

Тамара ГУМЕННИКОВА – доктор педагогічних наук, професор, директор Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

Наталія ТКАЧОВА – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інноваційної педагогіки, освітніх трансформацій і лідерства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри загальної педагогіки і спеціальної освіти ІДГУ, протокол №1 від 27.08.2025 р.

Схвалено на засіданні Вченої ради педагогічного факультету Ізмаїльського державного гуманітарного університету, протокол №1 від 28.08. 2025 р.

У методичних рекомендаціях на допомогу здобувачам вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня PhD, які проходять виробничу (асистентську) практику, визначено особливості організації та проходження виробничої (асистентської) практики, наведено вимоги до оцінювання її результатів, приклади оформлення звітної документації, літературу для самопідготовки тощо.

Звєкова В.К.,
Романюк Д.Х .
© ІДГУ, 2025

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Мета і завдання практики здобувача третього рівня вищої освіти	4
2. Порядок організації та керівництво асистентською практикою.....	5
3. Зміст практики.....	6
4. Індивідуальні завдання.....	7
5. Критерії оцінювання результатів практичної підготовки здобувачів вищої освіти.....	8
6. Порядок проведення підсумків практики.....	12
7. Дотримання академічної доброчесності.....	13
8. Рекомендовані джерела інформації.....	14
9. Додатки.....	16

ВСТУП

Виробнича (асистентська) практика аспірантів є обов'язковим компонентом освітньої складової освітньо-наукової програми А1 Освітні науки з підготовки докторів філософії в Ізмаїльському державному гуманітарному університеті.

Виробнича (асистентська) практика на третьому освітньо-науковому рівні є необхідним етапом практичної підготовки здобувачів ступеня доктора філософії до професійної діяльності. Основним призначенням виробничої (асистентської) практики є формування здатності до організації освітнього процесу в закладах вищої освіти, формування вмінь викладацької діяльності, зокрема, спеціальних дисциплін, планування науково-методичної роботи тощо.

Методичні рекомендації щодо проходження виробничої (асистентської) практики є навчально-методичним документом, в якому викладається мета та завдання практики, її зміст, питання організації, проведення та підведення підсумків практики. Методичні рекомендації розроблено з урахуванням вимог кваліфікаційної характеристики фахівця та у відповідності до «Положення про порядок проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти Ізмаїльського державного гуманітарного університету» (<https://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2026/02/polozhennja-pro-porjadok-provedennja-praktychnoyi-pidhotovky-zdobuvachiv-vyshchoyi-osvity-izmayilskoho-derzhavnoho-humanitarnoho-universytetu.pdf>)

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

1.1. Метою виробничої (асистентської) практики є: розвиток викладацьких компетентностей здобувачів ступеня доктора філософії, набуття аспірантами навичок та досвіду навчальної та науково-методичної діяльності, формування та розвиток професійних компетентностей щодо здійснення науково-педагогічної діяльності, закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих аспірантами в процесі вивчення циклу дисциплін, практичних навичок зі спеціальності, а також набуття досвіду самостійної наукової роботи, формування вмінь і навичок опрацювання наукових і інформаційних джерел та готовності до викладацької діяльності в закладах вищої освіти.

Завдання практики полягають у формуванні в аспірантів відповідних компетентностей:

- знань щодо нормативного, наукового та навчально-методичного забезпечення діяльності науково-педагогічних працівників, а також ознайомлення з їхнім передовим досвідом;
- уміння розробляти та реалізовувати освітній компонент у межах своєї спеціальності (галузі знань);
- здатності формувати ефективну стратегію навчання-викладання-оцінювання відповідно до цілей та результатів навчання, в тому числі у віртуальному освітньому середовищі;
- здатності використовувати знання зі спеціальності у викладанні, інтегрувати їх у дисципліну, яку викладає;
- уміння сформулювати навчально-виховну мету, адекватного вибору типу і виду занять, використання різних форм організації навчальної діяльності здобувачів;
- діагностики, контролю та оцінки ефективності освітньої діяльності;
- здатності застосовувати різні методи викладання та форми рефлексії;
- уміння аналізувати процес навчання, в тому числі оцінювати своє викладання відповідно до навчальних цілей;
- опанування сучасними освітніми технологіями, методами та методиками викладання дисциплін, способами активізації освітньої діяльності, особливостями професійної риторики;

- здатності працювати у цілеспрямованій взаємодії зі здобувачами, використовуючи інтерактивні методи відповідно до ситуації;
- гнучкість в адаптації до нового соціального середовища;
- уміння співпрацювати з різними стейкхолдерами освітнього процесу (академічною спільнотою, здобувачами, адміністративними службами тощо).

2. ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ТА КЕРІВНИЦТВО ВИРОБНИЧОЮ (АСИСТЕНТСЬКОЮ) ПРАКТИКОЮ

2.1. Термін проходження практики

Виробнича (асистентська) практика з дисциплін обраної наукової спеціальності аспірантів реалізується на другому році навчання у IV семестрі; вона передбачає 270 годин (9 кредитів ЄКТС) та являє собою планування, підготовку і проведення лекцій, практичних / семінарських занять за програмами дисциплін.

Терміни проведення виробничої (асистентської) практики встановлюються з урахуванням теоретичної підготовленості аспірантів і відповідно до навчального плану і графіку навчального процесу. Аспірантам, які працюють за трудовою угодою (проводять заняття зі здобувачами з різних дисциплін в рамках трудової діяльності) в системі вищої професійної освіти, навчальне навантаження зараховується як виробнича (асистентська) практика, при цьому аспіранти надають на кафедру відповідні підтверджуючі документи.

2.2. Бази практики

Практика аспірантів проводиться на базах, які відповідають меті, завданням, змісту практики, а також вимогам ОНП підготовки докторів філософії (за наявності укладених угод). Базами практики можуть бути навчальні і навчально-наукові підрозділи університету, які мають необхідні умови для проведення практики.

2.3. Обов'язки здобувача-практиканта

До початку практики:

- з'явитися на настановчу конференцію та отримати консультацію щодо оформлення всіх необхідних документів (написати заяву (див. *Додаток 1*) і з'ясувати терміни їх надання на перевірку;
- ознайомитись з правилами техніки безпеки, охорони праці, внутрішнього трудового розпорядку закладу і суворо їх дотримуватись;

Під час проходження виробничої (асистентської) практики:

- своєчасно з'явитися на базу практики;
- скласти індивідуальний план роботи (*Додаток 2*) упродовж перших днів практики і затвердити його у керівника виробничої (асистентської) практики;
- виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівника, у повному обсязі;
- дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки;
- розробити графік проведення залікових занять й надати керівникові практики;
- щоденно працювати за педагогічними напрямками, що визначені завданнями практики;
- нести відповідальність за виконану роботу.

Після завершення практики:

- своєчасно оформити звітну документацію;
- надати звітну документацію керівнику практики для перевірки;
- підготуватися до захисту звіту практики;

- взяти участь у роботі підсумкової конференції та презентувати результати практики.

Невиконання здобувачем-практикантом будь-якого виду робіт, передбачених виробничою (асистентською) практикою, може бути підставою для недопущення аспіранта до диференційованого заліку.

2.4. *Обов'язки керівника бази практики*

Загальне керівництво та контроль за проходженням виробничої (асистентської) практики здобувача вищої освіти покладено на завідувача кафедри, відповідальної за підготовку аспірантів.

Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану виробничої (асистентської) практики аспірантом здійснює його науковий керівник, який зобов'язаний:

- узгоджувати розподіл здобувачів ОС «доктор філософії» за дисциплінами та академічними групами;
- допомагати аспірантам скласти індивідуальний план на весь період практики, конкретизувати відповідно із програмою практики зміст лекцій, семінарських / практичних занять;
- аналізувати звітну документацію, подану аспірантами;
- брати участь у настановчій і підсумковій конференціях із виробничої (асистентської) практики, а також нарадах і проміжних конференціях із педагогічної практики;
- брати участь у захисті здобувачами ОС «доктор філософії» практики і вносити пропозиції щодо оцінки процесу та результатів практики;
- здійснювати контроль за виконанням студентами програми практичної підготовки та термінів її проведення;
- вчасно інформувати завідувача кафедри про стан проходження практики;
- брати участь у настановчій і підсумковій конференціях із виробничої (асистентської) практики;
- брати участь у захисті здобувачами практики та вносити пропозиції щодо оцінки її процесу та результатів;
- забезпечити належне оформлення звітної документації з практики здобувачів вищої освіти;
- за результатами практики скласти звіт і подати в паперовому та електронному варіантах завідувачу навчальної та виробничої практики університету для розміщення на сайті.

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст виробничої (асистентської) практики здобувачів вищої освіти докторів філософії за спеціальністю А1 Освітні науки галузі знань А Освіта визначається програмою практичної підготовки.

Навчально-методична робота:

- ознайомлення з робочою програмою курсу, навчально-методичними комплексами / підручниками та методичними розробками;
- відвідування лекційних занять викладачів;
- проведення спостережень та аналізу відвіданих лекцій;
- планування та складання планів-конспектів лекційних занять;
- проведення лекцій;
- відвідування практичних / семінарських занять викладачів та інших аспірантів;
- проведення спостережень та аналізу відвіданих практичних занять
- планування та складання планів-конспектів окремих практичних / семінарських

- занять;
- проведення практичних / семінарських занять;
- перевірка письмових робіт здобувачів;
- розробка завдань для самостійної роботи студентів, МКР, елементів електронного навчального курсу та інші види завдань.

Організація позааудиторної (виховної) роботи зі здобувачами вищої освіти:

- спостереження та аналіз позааудиторної роботи, що проводять викладачі;
- планування, підготовка та проведення позааудиторної роботи (виховного заходу);
- відвідування, проведення спостережень та аналізу позааудиторних заходів, що проводять інші аспіранти.

Науково-дослідна робота:

- вивчення наукової та методичної літератури з метою підвищення професійного рівня;
- апробація результатів дослідження за темою дисертації (виступ на конференції, підготовка тез доповіді за темою дослідження до опублікування);
- участь у роботі методичних/наукових семінарів, виступи на методичних/наукових семінарах.

4. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

4.1. Перелік індивідуальних завдань (ІЗ)

Назва ІЗ	Опис індивідуального завдання
Відвідування та аналіз лекцій наукового керівника (викладачів кафедри)	Передбачає систематичне відвідування лекційних занять, спостереження за методикою викладання, структурою подачі матеріалу, використанням дидактичних засобів і технологій навчання. Здійснюється педагогічний аналіз змісту лекції, форм і методів навчання, рівня взаємодії викладача зі студентами та ефективності засвоєння матеріалу.
Відвідування та аналіз семінарських/практичних занять	Полягає у відвідуванні семінарських / практичних занять з подальшим аналізом їх організації, методів активізації пізнавальної діяльності студентів, форм контролю знань та рівня сформованості практичних компетентностей. Оцінюється логіка проведення заняття, доцільність використаних завдань і методичних прийомів.
Проведення лекційного заняття	Включає підготовку конспекту лекції, розробку презентаційних матеріалів, добір науково-методичних джерел та безпосереднє проведення лекції відповідно до робочої програми. Передбачає чітке структурування матеріалу, використання сучасних методів викладання та забезпечення зворотного зв'язку зі здобувачами.
Проведення семінарських/практичних занять	Охоплює розробку плану заняття, підбір практичних завдань, кейсів і питань для обговорення, організацію навчальної дискусії та перевірку рівня засвоєння знань студентами. Спрямоване на формування практичних навичок, розвиток критичного мислення та активної участі здобувачів освіти.
Розробка завдань для самостійної роботи студентів, МКР, елементів електронного навчального курсу та інші види завдань	Передбачає створення індивідуальних і групових завдань для самостійної роботи, модульних контрольних робіт (МКР), тестів, методичних рекомендацій та навчальних матеріалів для електронного курсу. Завдання розробляються з урахуванням навчальних цілей, рівня

	підготовки студентів і компетентнісного підходу.
Опрацювання наукових та методичних джерел, підготовка матеріалів статті та подання до друку, виступи на науково-практичних конференціях	Полягає у вивченні сучасних наукових публікацій, монографій, методичних розробок, узагальненні наукових підходів та підготовці власних наукових матеріалів. Включає написання статті, оформлення її відповідно до вимог видання, подання до друку, а також підготовку доповідей і участь у науково-практичних конференціях.
Підготовка та проведення виховного заходу	Охоплює планування, організацію та реалізацію виховного заходу зі здобувачами з урахуванням їхніх вікових особливостей та освітніх потреб. Передбачає визначення мети заходу, підготовку сценарію, дидактичних матеріалів, проведення заходу та подальший аналіз його виховної ефективності.

4.2. *Вимоги до оформлення індивідуальних завдань*

Індивідуальні завдання спрямовані на поглиблення фахових знань аспірантів, набуття навичок викладання та стимулювання інтересу до науково-педагогічної діяльності. Результати індивідуальних завдань оформлюють у вигляді звіту.

Текст набирається на аркушах паперу стандартного формату А-4 з використанням шрифтів текстового редактора Times New Roman, кеглем 14, через 1,5 інтервали з дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього – 20 мм, лівого – 30 мм, правого – 10 мм. Кількість рядків на сторінці – не більше 40 рядків за умови рівномірного її заповнення. Титульна сторінка оформлюється за встановленою формою.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

5.1. *Шкала та схема формування підсумкової оцінки*

Підсумкова оцінка за результатами проходження виробничої (асистентської) практики формується у відповідності «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» (http://idgu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/09/polozhennja_pro_porjadok_ocinjuvannja_rivnja_navchalnyh_dosjahnjen_zi_zminamy-vid-28.08.2020-protokol-1.pdf).

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою. В залежності від суми набраних балів виставляються оцінки в системі ECTS згідно таблиці 1.

Таблиця 1

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	відмінно
70-89	добре
51-69	задовільно
1-50	незадовільно

5.2. *Критерії оцінювання індивідуальних завдань*

Оцінювання результатів проходження виробничої (асистентської) практики й рівня сформованості компетентностей включає суму балів за виконання індивідуальних завдань (ІЗ), передбачених програмою практики, що пов'язані з трудовими функціями й відповідними компетентностями практиканта, а також балів за захист практики.

Схема накопичення балів за практичною підготовкою

Шифр ІЗ	ІЗ №1	ІЗ №2	ІЗ №3	ІЗ №4	ІЗ №5	ІЗ №6	ІЗ №7	ІЗ №8	Разом	Захист	Усього
Мінімальний бал	6	7	3	7	4	3	7	3	40	11	51
Максимальний бал	12	14	8	14	8	6	12	6	80	20	100

Індивідуальне завдання №1. Відвідування та аналіз лекцій наукового керівника (викладачів кафедри).

Рівень сформованості компетентності	Критерії оцінювання
Високий / <u>10-12</u> балів	<ol style="list-style-type: none"> повне та системне відвідування лекцій відповідно до програми практики; глибокий аналіз дидактичної мети, структури та логіки викладу навчального матеріалу; ідентифікація застосованих педагогічних технологій, методів і засобів навчання; критичне осмислення педагогічних рішень викладача з позицій сучасної педагогіки вищої школи; наявність рефлексії власного професійного становлення як викладача-дослідника; належне ведення індивідуального плану аспіранта з аргументованими висновками.
Достатній / 7-9 балів	<ol style="list-style-type: none"> регулярне відвідування більшості лекцій; коректне визначення мети та основних структурних елементів заняття; опис і частковий аналіз використаних методів навчання; рефлексія присутня, але має переважно описовий характер; індивідуальний план оформлений відповідно до вимог.
Середній / <u>4-6</u> балів	<ol style="list-style-type: none"> несистемне відвідування лекцій; поверховий аналіз занять без педагогічних узагальнень; слабко виражена рефлексія педагогічного досвіду; фрагментарне оформлення аналітичних матеріалів.
Початковий / <u>1-3</u> бали	<ol style="list-style-type: none"> епізодичне відвідування лекцій; відсутність усвідомленого педагогічного аналізу; формальне або неповне ведення документації.

Індивідуальне завдання №2. Відвідування та аналіз семінарських/практичних занять.

Рівень сформованості компетентності	Критерії оцінювання
Високий / <u>12-14</u> балів	<ol style="list-style-type: none"> системне спостереження за організацією навчальної взаємодії; аналіз студентоцентризованих, інтерактивних і проблемних методів навчання; оцінювання ролі зворотного зв'язку та формувального оцінювання; узагальнення щодо розвитку комунікативних і соціальних компетентностей студентів.
Достатній / <u>10-11</u> балів	<ol style="list-style-type: none"> регулярне відвідування занять; коректний опис форм і методів роботи; обмежений аналіз педагогічної взаємодії.

Середній / <u>4-5</u> балів	1) вибіркоче відвідування; 2) описовий характер спостережень; 3) відсутність критичного осмислення методів навчання.
Початковий / <u>1-3</u> бали	1) несистемне відвідування занять; 2) відсутність педагогічних висновків.

Індивідуальне завдання №3. Проведення лекційного заняття.

Рівень сформованості компетентності	Критерії оцінювання
Високий / <u>7-8</u> балів	1) чітко сформульована мета та результати навчання відповідно до освітньої програми; 2) логічна структура лекції та ефективний тайм-менеджмент; 3) інтеграція сучасних наукових підходів і педагогічних інновацій; 4) використання цифрових і мультимедійних засобів; 5) активізація пізнавальної діяльності студентів; 6) дотримання принципів академічної доброчесності.
Достатній / <u>6</u> балів	1) відповідність лекції навчальній програмі; 2) послідовний виклад матеріалу; 3) використання традиційних методів навчання; 4) обмежена інтерактивність.
Середній / 4-5 балів	1) інформаційний характер заняття; 2) нечітко окреслені результати навчання; 3) слабка адаптація матеріалу до рівня студентів.
Початковий / <u>1-3</u> балів	1) порушення структури лекції; 2) методичні помилки; 3) низький рівень педагогічної взаємодії.

Індивідуальне завдання №4. Проведення семінарських/практичних занять.

Рівень сформованості компетентності	Критерії оцінювання
Високий / <u>13-14</u> балів	1) орієнтація занять на розвиток критичного мислення; 2) застосування кейс-методу, дискусій, проблемних завдань; 3) чіткі та прозорі критерії оцінювання; 4) ефективна фасилітація групової роботи.
Достатній / <u>11-12</u> балів	1) логічна структура заняття; 2) використання стандартних форм активізації; 3) коректне оцінювання результатів навчання.
Середній / 9-10 балів	1) домінування репродуктивних форм роботи; 2) обмежена активність студентів.
Початковий / <u>7-8</u> балів	1) відсутність методичної логіки заняття; 2) неефективне управління часом.

Індивідуальне завдання №5. Розробка завдань для самостійної роботи студентів, МКР, елементів електронного навчального курсу та інші види завдань.

Рівень сформованості компетентності	Критерії оцінювання

Високий / <u>7-8</u> балів	<ol style="list-style-type: none"> 1) методично обґрунтовані, диференційовані завдання; 2) орієнтація на формування фахових і загальних компетентностей; 3) спрямованість завдань на розвиток креативності та критичного мислення; 4) чіткі інструкції та критерії оцінювання; 5) дотримання принципів академічної доброчесності та інклюзивності.
Достатній / <u>6</u> балів	<ol style="list-style-type: none"> 1) відповідність завдань програмі дисципліни; 2) коректне методичне оформлення; 3) обмежене використання творчих завдань.
Середній / <u>5</u> балів	<ol style="list-style-type: none"> 1) однотипні завдання; 2) орієнтація на відтворення знань.
Початковий / <u>1-4</u> бали	<ol style="list-style-type: none"> 1) методична необґрунтованість завдань; 2) відсутність чітких критеріїв оцінювання.

Індивідуальне завдання №6. Опрацювання наукових та методичних джерел, підготовка матеріалів статті та подання до друку, виступи на науково-практичних конференціях.

Рівень сформованості компетентності	Критерії оцінювання
Високий / <u>6</u> балів	<ol style="list-style-type: none"> 1) системне та глибоке опрацювання сучасних наукових і методичних джерел (у т.ч. іноземних); 2) критичний аналіз, узагальнення та коректне цитування наукових праць; 3) самостійна підготовка наукової статті, що відповідає вимогам фахових видань; 4) подання статті до друку / наявність публікації; 5) активна участь у науково-практичних конференціях (доповідь, тези); 6) високий рівень наукового стилю, аргументованість та академічна доброчесність.
Достатній / <u>4-5</u> балів	<ol style="list-style-type: none"> 1) опрацювання основних наукових і методичних джерел за темою дослідження; 2) частковий аналіз і узагальнення наукових підходів; 3) підготовка наукової статті з незначною допомогою наукового керівника; 4) підготовка та подання тез доповіді на конференцію; 5) участь у науково-практичних заходах; 6) дотримання вимог до оформлення наукових матеріалів із незначними недоліками
Середній / <u>3</u> балів	<ol style="list-style-type: none"> 1) обмежене опрацювання наукових і методичних джерел (переважно базових); 2) описовий характер аналізу без достатнього узагальнення; 3) підготовка матеріалів статті з істотною допомогою керівника; 4) підготовка тез або виступу з методичними та змістовими недоліками; 5) пасивна участь у конференціях (без доповіді або з частковою участю); 6) часткове дотримання вимог академічного письма.
Початковий /	<ol style="list-style-type: none"> 1) фрагментарне або поверхове опрацювання джерел;

1-2 балів	<ul style="list-style-type: none"> 2) відсутність самостійного аналізу наукових матеріалів; 3) невідповідність або незавершеність наукової статті; 4) відсутність участі у конференціях або формальна участь без підготовки; 5) значні помилки в науковому стилі, структурі та оформленні; 6) недотримання вимог академічної доброчесності та методичних рекомендацій.
-----------	---

Індивідуальне завдання №7. Підготовка та проведення виховного заходу.

Рівень сформованості компетентності	Критерії оцінювання
Високий / 11-12 балів	<ul style="list-style-type: none"> 1) чітко визначена мета та виховні завдання; 2) наявна педагогічна доцільність і ціннісна спрямованість; 3) використання інтерактивних і творчих форм роботи; 4) рефлексія результатів заходу.
Достатній / 9-10 балів	<ul style="list-style-type: none"> 1) відповідність плану виховної роботи; 2) досягнення основних цілей; 3) недостатня рефлексія.
Середній / 6-8 балів	<ul style="list-style-type: none"> 1) формальний характер заходу; 2) низька залученість студентів.
Початковий / 1-5 балів	<ul style="list-style-type: none"> 1) відсутність чіткої педагогічної концепції; 2) невизначені результати.

Індивідуальне завдання №8. Аналіз освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за спеціальністю А1 Освітні науки

Рівень сформованості компетентності	Критерії оцінювання
Високий / 6 балів	Програма повністю відповідає світовим стандартам. Демонструє системність, інноваційність та унікальність. Наявна тісна інтеграція з міжнародним науковим простором.
Достатній / 5 балів	Програма відповідає встановленим державним стандартам. Структура логічна, цілі досяжні, освітні компоненти збалансовані. Вимоги виконуються у повному обсязі.
Середній / 4 бали	Програма загалом прийнятна, але потребує вдосконалення окремих компонентів. Ресурсне забезпечення або зміст курсів мають стандартний, подекуди застарілий характер.
Початковий / 1-3 бали	Програма має суттєві недоліки. Дотримання вимог є формальним, спостерігається низька результативність та слабкий зв'язок між освітньою та науковою складовими.

6. ПОРЯДОК ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Захист виробничої (асистентської) практики здобувачами проводиться на відкритому засіданні комісії. Підбиття підсумків проходження практики аспірантами здійснюється на звітній конференції за участю гаранта ОНП та наукових керівників аспірантів, що передбачає захист результатів практики у вигляді презентації та доповіді аспіранта.

Підсумкова звітність має на меті узагальнення результатів, отриманих за весь термін проходження практики. У виступах аналізують позитивні й негативні сторони практики, передовий досвід викладачів кафедри, звертають увагу на забезпечення занять роздавальним, ілюстративним матеріалом, на впровадження інноваційних технологій навчання, організацію дистанційної освіти (за потреби).

Основними звітними документами проходження виробничої (асистентської) практики є:

- звіт аспіранта про проведenu роботу, затверджений печаткою бази практики (Додаток 7);
- індивідуальний план (додаток 3);
- плани-конспекти проведених занять, варіанти поточних та підсумкових контрольних заходів тощо;
- методична розробка організації самостійної роботи здобувачів, включаючи виховні заходи (проекти);
- самостійно розроблена мультимедійна презентація за матеріалами доповіді на науково-практичній конференції;
- характеристика досягнення професійних компетентностей здобувача-практиканта, з підписом наукового керівника практики (додаток 6).

Означені документи (допустимо й в електронній формі) подаються на рецензування керівникам практики не пізніше як через 10 днів після її завершення.

Форма підсумкового контролю є захист

Підсумковий контроль здійснюється комісією, яку призначає декан факультету. Оцінка за практику вноситься у відомість обліку успішності здобувачів вищої освіти та індивідуальний навчальний план кожного здобувача.

Здобувачі, які не пройшли практику або частину практики з поважних причин, мають право на її продовження у вільний від навчання час при наявності відповідних довідок.

Процедура ліквідації академічної заборгованості з практичної підготовки регламентується Положенням про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Ізмаїльському державному гуманітарному університеті.

7. ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Аспіранти зобов'язані дотримуватись наукової етики та принципів академічної доброчесності (ЗК08). Це стосується як дисертаційного дослідження, так і розробки навчально-методичних матеріалів.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація) здобувачі можуть бути притягнені до академічної відповідальності, включаючи повторне проходження оцінювання (захисту матеріалів практики) або повторне проходження самої практики.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Безлюдний О. І., Коберник О. М. та ін. Сучасна лекція: методика підготовки і проведення: навч. посібник. Умань: Візаві, 2017. 118 с.
2. Білецька І. О., Волошина Г. П., Волошин П. М. Виховання зростаючої особистості: ціннісний вимір. Умань: Візаві, 2019. 222 с.
3. Бялик О. В. Освітні інновації у вищій школі. Умань: Сочінський М. М., 2021. 218 с.
4. Виноградова В. Є. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти. Київ: Каравела, 2019. 307 с.
5. Виховна робота в закладах освіти / голов. ред. Волкова О. Г. Мелітополь: Однорог Т. В., 2019. 270 с.
6. Гагарін М. І. Виховна система закладу загальної середньої освіти: теорія і практика проєктування. Умань: Сочінський М. М., 2020. 312 с.
7. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
8. Дем'яненко Н.М. Асистентська практика. Навчально-науковий комплекс освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта / Дем'яненко Н.М., Акініна Н.Л., Булда А.А., Кравченко І.М., Кухар Л.О., Смікал В.О.; за ред. Н.М. Дем'яненко. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. С. 250-265.
9. Дем'яненко Н.М. Організація експериментальної діяльності (015 Професійна освіта). Навчально-науковий комплекс освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта / Дем'яненко Н.М., Акініна Н.Л., Булда А.А., Кравченко І.М., Кухар Л.О., Смікал В.О.; за ред. Н.М. Дем'яненко. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. С. 217-249.
10. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського URL: <http://www.dnpb.gov.ua>
11. Казакова Н.В. Змістово-психологічний чинник педагогічної практики у процесі особистісного зростання майбутнього педагога *Педагогічна практика як перша ланка практичного засвоєння педагогічної професії*: матеріали міжвузівської (заочної) науково-практичної конференції (до 95-річчя Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії) (Хмельницький, 15 березня 2016 року) / Укл. Н. В. Казакова, Н. А. Сівак, І. П. Ящук. Хмельницький: ФОП «О.М. Казаков», 2016. С.67-73.
12. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі. Київ: КНТ, 2019. 223 с.
13. Кічук Н.В. Викладач як суб'єкт професійної діяльності: про один із підходів до розвитку індивідуальної освітньої траєкторії студентства. Науковий вісник ІДГУ. 2024. №68. С. 85-89
14. Кічук Н.В. Критичне мислення як передумова конструктивного розвитку здатності майбутнього фахівця до інноваційної діяльності // Вісник науки та освіти Серія «Педагогіка» 2023 №9 (15), с. 434-445.
15. Кічук Н.В. Лідерство в освітніх проєктах як вияв професійної позиції та умова професійної самореалізації майбутнього викладача. Інноваційна педагогіка. 2024. Вип.71. Т.2. С. 199-202. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/71.2.37>
16. Князян М. О., Звекова В. К., Нагорна Н. В. «Формування готовності майбутніх фахівців гуманітарного профілю до міжкультурної взаємодії» «Вісник науки та освіти» (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»). Випуск № 6(24). 2024. С. 771-779. <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/12885>
17. Кобаль В.І. Методика викладання у вищій школі: навчально-методичний

посібник. Мукачево: Вид-во МДУ, 2016. 203 с.

18. Коберник О.М., Прищеп С.М. Дидактика вищої школи: навч. посібник. Умань: Візаві, 2023. 113 с.

19. Костолович М. І. Асистентська практика. Рівне Гельветика, 2018. 171 с.

20. Кулішов В. С. Теоретичні і методичні аспекти проведення інтегрованих занять у закладі вищої освіти на засадах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 68 с.

21. Мельник Ю. Б. Педагогіка вищої школи: силабус і методичний матеріал: навч.-метод. посіб. Харків: ХОГОКЗ, 2020. 84 с.

22. Меньяло В.І. Підготовка майбутніх докторів філософії до дослідницько-інноваційної діяльності: теоретико-методичні аспекти: монографія. Херсон: Гельветика, 2020. 580 с.

23. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / О.В.Малихін, І.Г. Павленко, О.О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. Київ: КНТ, 2014. 262 с.

24. Методика викладання у вищій школі: навчально-методичний посібник / уклад. Кірдан О. Л., Кірдан О. П. Умань: Візаві, 2021. 198 с.

25. Міністерство освіти і науки України URL: <http://www.mon.gov.ua/>

26. Навчально-науковий комплекс освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта / Дем'яненко Н.М., Акініна Н.Л., Булда А.А., Кравченко І.М., Кухар Л.О., Смікал В.О.; за ред. Н.М. Дем'яненко. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. 265 с.

27. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

28. Рашидов С.Ф., Кічук Н.В., Кічук А.В., Іванова Д.Г. Здатність до викладацької діяльності як контент підготовки майбутніх докторів філософії у закладах вищої освіти. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика* : збірник наукових праць / Гол. редактор Г. П. Шевченко. Вип. 1 (105). Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2025, 1(111). С. 110-119

29. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2014. 456 с.

9. ДОДАТКИ

Додаток 1

Деканові факультету _____
(назва)

_____ (ПБ декана)

здобувача _____ курсу, групи
форми здобуття вищої освіти освітньої програми _____
спеціальності _____
_____ (ПБ здобувача)

ЗАЯВА

Прошу дозволити проходження _____ практики на базі _____

_____ в період з « _____ » _____ 202 _____ р. по « _____ » _____ 202 _____ р.

Адреса бази практики: _____

З інструкцією з охорони праці для здобувачів, які направляються для проходження практики, ознайомлений (а) _____

_____ (підпис здобувача)

Програму практики зобов'язуюсь виконати.

Телефон здобувача _____

« _____ » _____ 202 _____ р.

_____ (підпис)

ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН

проходження _____ практики
(вид і назва практики)

Здобувача _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет _____
(назва)

Кафедра _____
(назва)

Освітня програма _____
(назва)

Освітній ступінь _____

Спеціальність _____
(назва)

_____ курс, група _____

ХАРАКТЕРИСТИКА
здобувача-практиканта _курсу_факультету
Ізмаїльського державного гуманітарного університету

(прізвище, ім'я, по батькові)
щодо досягнення професійних компетентностей

Характеристика містить відомості про вид практики (*виробнича (асистентська)*), час проведення і місце проходження практики. Зазначається також посада, на якій працював здобувач-практикант.

Слід перерахувати виконані за період практики види роботи, потрібно зазначити тематику занять, зміст виховної роботи з дітьми та методичну роботу. Кожному виду роботи дається коротка якісна характеристику.

В документі слід також зазначити ставлення практиканта до виконання своїх обов'язків, рівень його теоретичної підготовки, наявність здібностей.

Необхідно вказати на помилки і недоліки в роботі, проаналізувати їх можливі причини, дати поради на майбутнє.

Завершується характеристика оцінюванням кожного виду діяльності/виконаної трудової функції за рівнями: *високий, достатній, середній, початковий*.

Характеристика має бути оформлена на одному аркуші, підписана керівником бази практики та завірена печаткою відповідної установи (за наявності).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Факультет педагогічний
Кафедра загальної педагогіки і спеціальної освіти

*Звітна документація
з виробничої (асистентської) практики*

здобувача-практиканта ___ курсу ... групи
педагогічного факультету
денної /заочної форми навчання

(прізвище, ім'я та по батькові)

Керівник практики
від факультету:

(науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Звіт захищено
«___» 20___р.
з оцінкою «___» _____

Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Педагогічний факультет
Кафедра загальної педагогіки і спеціальної освіти

*План-конспект лекції,
семінарського/практичного заняття*

³

(вказати навчальну дисципліну)

(акад. група)

здобувача-практиканта ---- курсу ... групи
педагогічного факультету

денної /заочної форми навчання

(прізвище, ім'я, по батькові)
Викладач

(прізвище та ініціали)

Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Педагогічний факультет
Кафедра загальної педагогіки і спеціальної освіти

Конспект залікового виховного заходу

(назва заходу)

(ак. група)

здобувача-практиканта
_____ курсу ... групи
Педагогічного факультету
денної / заочної форми навчання

(прізвище, ім'я, по батькові)

Викладач

(прізвище та ініціали)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН-ГРАФІК Виробничої (асистентської) практики

з « ____ » 202__ р

по « ____ » 202__ р.

аспірантом _____

№п/п	Назва етапів роботи та питань	Термін виконання	Позначки керівника про виконання завдань
1.	Прибуття аспіранта на практику.		
2.	Проведення інструктажу з техніки безпеки та охорони праці.		
3.	Ознайомлення з місцем роботи аспіранта та надання йому чітких і конкретних рекомендацій про те як він повинен виконувати програму з практики та його контролю діяльності керівником практики.		
4.	Підготовка методичних рекомендацій до викладання лекцій з навчальних дисциплін (назва лекцій)		
1.	Підготовка методичних рекомендацій до викладання практичних/ семінарських занять з навчальних дисциплін (назва занять).		
6.	Проведення лекцій (дата, назва теми)		
7.	Проведення практичних/семінар. занять (назва теми).		
8.	Проведення консультацій.		
9.	Індивідуальна робота з аспірантами.		
10.	Підготовка звіту з практики та презентації до захисту.		
11.	Отримання відгуку в наукового керівника.		
12.	Захист практики.		

Аспірант _____

Науковий керівник _____